

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 447/2020
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгана Аћимовића, председника већа, Јасмине Васовић, Биљане Синановић, Радослава Петровића и Милунке Цветковић, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Мирослава Потпаре, поднетом против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду К 440/18 од 25.09.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1101/19 од 26.12.2019. године, у седници већа одржаној 11.06.2020. године, једногласно је, донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Другог основног суда у Београду К 440/18 од 25.09.2019. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1101/19 од 26.12.2019. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у односу на преостале повреде закона **одбацује**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду К 440/18 од 25.09.2019. године окривљени АА оглашен је кривим због извршеног кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 6 месеци у коју му је урачунато време проведено на полицијском задржавању од 21.10.2013. године до 22.10.2013. године, те му је на основу члана 87. КЗ изречена мера безбедности одузимања предмета, као у изреци пресуде, те је обавезан да суду накнади паушал.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1101/19 од 26.12.2019. године, одбијене су, као неосноване, жалбе Другог основног јавног тужиоца у Београду и браниоца окривљеног, те је потврђена пресуда Другог основног суда у Београду К 440/18 од 25.09.2019. године.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљеног АА, адвокат Мирослав Потпара поднео је захтев за заштиту законитости „због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези са чланом 485. став 1. тачка 1) ЗКП“, уз предлог Врховном касационом суду да побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног

„ослободити од одговорности за извршење кривичног дела које му је стављено на терет“.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мирослава Потпаре Републичком јавном тужиоцу, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Поднетим захтевом браниоца окривљеног се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, уз образложење да „изрека побијане првостепене пресуде не садржи све законске елементе кривичног дела прописане чланом 14. КЗ, с обзиром на то да у конкретном случају недостаје кривица као обавезни елемент сваког кривичног дела. Из изреке побијане првостепене пресуде се може утврдити да је окривљени био урачунљив, свестан дела и забрањености дела, међутим у изреци недостаје воља као битан елемент умишљаја, јер у зависности од тога да ли је окривљени хтео извршење дела или је на то пристао разликујемо директан и евентуални умишљај. Кривично дело које се окривљеном ставља на терет може се извршити само са директним умишљајем, а како у изреци првостепене пресуде недостаје елемент умишљаја који се односи на вољу, то у конкретном случају дело које је описано изреком пресуде није кривично дело“. Такође одбрана налази да у изреци побијане пресуде не постоји „противправност“ код намере стицања имовинске користи, па самим тим не постоји ни кривично дело.

Врховни касациони суд изнете наводе оцењује као неосноване из следећих разлога.

Основни облик кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ чини ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, силом или претњом, принуди другог да нешто учини или учини на штету своје или туђе имовине.

Предметно кривично дело изнуда из члана 214. КЗ представља такозвано кривично дело са субјективним бићем, код кога намера представља конститутивни елемент кривичног дела, дакле његово битно обележје, из ког разлога у чињенични опис овог кривичног дела није неопходно унети законски опис директног умишљаја са којим је једино могуће извршити предметно кривично дело. Намера као елемент кривичног дела претпоставља постојање умишљаја за остварење одређеног циља, односно подразумева да је то дело извршено са директним умишљајем. Наиме, намера је нужни субјективни елемент предметног кривичног дела изнуда из члана 214. КЗ и то намера да себи или другом прибави противправну имовинску корист, на тај начин што је други принуђен силом или претњом да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине, а таква намера не може постојати без директног умишљаја као облика кривице.

Дакле, у конкретном случају, у чињеничном опису кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, које је окривљеном стављено на терет оптужним актом јавног

тужиоца, није било нужно формално навести законски текст директног умишљаја, јер чињенични опис предметног кривичног дела дат у оптужном акту садржи све чињенице и околности које чине битна законска обележја кривичног дела изнуде из члана 214. став 1. КЗ, за које је окривљени оптужен, а затим и правноснажно осуђен. Ово поготово, ако се има у виду да у изреци првостепене пресуде није изостао опис субјективних елемената кривичног дела, будући да из описаног поступања окривљеног недвосмислено произлази, да је окривљени био свестан свог дела и његове противправности, чије је извршење хтео.

Из наведених разлога супротни наводи у захтеву браниоца окривљеног, адвоката Мирослава Потпаре су оцењени као неосновани.

Поднетим захтевом браниоца окривљеног се указује да у нашем праву важи начело неформалности уговорних односа, а да је у конкретном случају између окривљеног и оштећеног вођен разговор у кладионици када су они ступили у уговорни однос који је био у обостраном интересу, којом приликом су обојица дефинисали своја права и обавезе; оштећени је користећи се знањем и искуством окривљеног свој добитак увећао за чак 5 пута, а за узврат се обавезо да окривљеном исплати износ од 200 евра, док је окривљени био у обавези да користећи своје знање и искуство одреди која утакмица и који резултат ће бити придодат тикету, а за узврат има право на износ од 200 евра и др, чиме се суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно одредбу члана 440. ЗКП, али како повреда исте не спада у круг законских разлога из члана 485. став 4. у вези става 1. ЗКП, за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног преко браниоца, то је захтев, у овом делу, одбачен као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредаба члана 30. став 1. Закона о уређењу судова, применом члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Олгица Козлов,с.р.

Председник већа-судија,
Драган Аћимовић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић